

OBSAH

1. Úvod	9
1.1. Historie výzkumu v českých zemích a současný stav znalostí	9
1.2. Přírodní podmínky České republiky vzhledem k rozšíření vodních měkkýšů	11
1.3. Cíle práce	12
1.4. Poznámka ke struktuře práce	13
2. Metodika a materiál	13
2.1. Metodika průzkumu a determinace	13
2.2. Získání a zpracování dat	15
2.3. Seznam vodních měkkýšů ČR	18
2.4. Struktura získaných dat	24
2.4.1. Seznam zdrojů databáze	26
2.4.1.1. Publikované práce	26
2.4.1.2. Nepublikované práce	38
2.4.1.3. Muzejní sbírky	39
2.4.1.4. Soukromé sbírky a jiné zdroje	39
2.5. Kategorizace stanovišť vodních měkkýšů	39
2.5.1. Slovník vybraných pojmů	42
3. Výsledky a diskuse	43
3.1. Přehled vodních měkkýšů	43
3.1.1. Textová část	43
3.1.2. Obrazová část	82
3.2. Rozšíření vodních měkkýšů v ČR	156
3.2.1. Množství nálezů a jeho zhodnocení	156
3.2.1.1. Zhodnocení počtu údajů v mapových polích	156
3.2.1.2. Podíl jednotlivých druhů na množství nálezů	157
3.2.2. Charakter rozšíření	159
3.2.2.1. Nadmořská výška	160
3.2.3. Změny rozšíření	166
3.2.3.1. Příliv nepůvodních druhů	166
3.2.3.2. Trend vývoje rozšíření jednotlivých druhů	168
3.2.4. Malakofauna niv velkých řek	170
3.3. Stanoviště	173
3.3.1. Stanoviště, charakteristika malakocenóz jednotlivých stanovišť a jejich dynamika ...	173
Vody podpovrchové	174
3.3.1.1. Puklinové podzemní vody	174
3.3.1.2. Krasové podzemní vody	175
Vody povrchové	175
Vody trvalé	175
Tekoucí vody	175

3.3.1.3. Prameny a pramenné stružky	175
3.3.1.4. Potoky, řeky, kanály	176
Stojaté vody	183
3.3.1.5. Odstavená ramena řek a tůně	184
3.3.1.6. Vodní nádrže	193
3.3.1.7. Vodní plochy vzniklé v souvislosti s těžbou	200
Periodické vody	208
3.3.1.8. Periodické stojaté vody	208
3.3.1.9. Přehled výskytu vodních měkkýšů na jednotlivých stanovištích	208
3.3.2. Mikrostanoviště	213
3.4. Šíření vodních měkkýšů	216
3.4.1. Osídlování nových lokalit	216
3.4.2. Záměrné vysazování vodních měkkýšů	219
3.5. Zoogeografie	222
3.5.1. Vztah ke kvartérní malakofauně	223
3.6. Příčiny ohrožení vodních měkkýšů a možnosti ochrany	224
3.6.1. Ohrožení a ochrana biotopů	224
3.6.2. Ohrožení a ochrana druhů	226
3.6.3. Červený seznam vodních měkkýšů ČR	228
4. Závěr	232
5. Souhrn	233
Množství údajů, vlastní průzkum autora	233
Charakter rozšíření a jeho změny	233
Klasifikace stanovišť	234
Osídlování nových lokalit	234
Záměrné vysazování	234
Zoogeografická analýza	234
Příčiny ohrožení a možnosti ochrany, Červený seznam	235
6. Summary	235
7. Literatura	241
Barevné tabule	251

Poděkování

Na tomto místě je mou milou povinností poděkovat všem, kteří se přičinili o vznik této práce. Jedná se zejména o kolegy Lucii Juříčkovou, Jaroslava Hlaváče, Michala Horsáka, Luboše R. Koloucha a Vojenu Ložka, kteří mi poskytli své nepublikované údaje a také řadu separátů a prací jiných autorů. Lucii Juříčkové, Janu Bucharovi a Vojenu Ložkovi děkuji za připomínky k práci a řadu dalších námětů a připomínek. Michalu Horsákovi děkuji za podmětné připomínky z oblasti statistického vyhodnocení dat o nadmořské výšce. Svě manželce Věře děkuji za pečlivé přečtení rukopisu práce.